

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl samosoudcem Mgr. Zdeňkem Macháčkem ve věci

žalobce: X, narozený dne X
státní příslušnost Ukrajina
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 12. 2025, č. j. OAM-11195-5/ZR-2025

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo podle § 5 odst. 7 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace (dále jen „Lex Ukrajina“), ve spojení s § 10 odst. 3 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, odňato oprávnění žalobce k pobytu na území za účelem dočasné ochrany.
2. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že dne 10. 4. 2024 byla žalobci k jeho žádosti v ČR udělena dočasná ochrana, a to za účelem sloučení s dcerou, která na území ČR pobývala na základě dočasné ochrany. Dceři žalobce však oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany zaniklo ke dni 11. 5. 2025. Žalovaný proto s odkazem na výše uvedená ustanovení odňal žalobci dočasnou ochranu, neboť ta byla žalobci udělena proto, aby zde mohl pobývat s dcerou. Dcera však již na území ČR nepobývá, protože zanikl důvod, pro který byla dočasná ochrana žalobci udělena. Dle vyjádření žalobce odjela jeho dcera studovat na Ukrajinu do Lvova. Důvody hodné zřetele, pro něž by bylo možno žalobci dočasnou ochranu ponechat, žalovaný neshledal. Žalobcovu argumentaci začleněním do české společnosti nelze přeceňovat, když dočasná ochrana ze své povahy slouží po omezenou dobu. Dcera se dobrovolně navrátila do domovské země, která je také domovskou zemí žalobce. Neodjela studovat do ciziny. Je logické, pokud žalobce v zájmu zachování jednoty rodiny bude dceru následovat. Pokud na Ukrajině žije jeho dcera, není důvod, aby tam nemohl žít také žalobce. Ve vztahu k čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod žalobce dostatečně nevyargumentoval, v čem by spočíval nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života.
3. Žalovaný k argumentaci žalobce dodal, že smysl udělování dočasné ochrany nespočívá v ochraně před nástupem do ozbrojených složek Ukrajiny, případně před trestním stíháním za vyhýbání se mobilizaci. Námitka nepřiměřenosti z důvodu rozdělení rodinných vazeb je lichá, neboť návratem dcery do domovské země došlo k faktickému dobrovolnému rozdělení rodiny, které jistě neznamená zpretrhání vazeb. Žádní rodinní příslušníci žalobce v ČR nepobývají, žalobce má naopak rodinu na Ukrajině, kam se jeho dcera přesunula. Pokud jde o možnost získat jiný pobytový titul v ČR, může zastupitelský úřad v odůvodněných případech upustit od povinnosti osobního podání žádosti. Žalobce navíc pobýval od 16. 12. 2021 do 11. 6. 2022 v Polské republice, kde měl uděleno vízum typu D. Z úřední činnosti i z webových stránek Polské republiky je žalovanému známo, že všem občanům Ukrajiny, jejichž platné pobytové oprávnění v Polsku vypršelo po dni 24. 2. 2022, je automaticky prodloužena platnost pobytového oprávnění. Ke dni vydání rozhodnutí žalovaného je prodloužena do 4. 3. 2026. Polská republika rovněž pozastavila návratovou politiku, a žádnému občanu Ukrajiny neukládá povinnost návratu do domovského státu. Žalobce tedy má možnost pobytu v Polsku.
4. Žalobce v podané žalobě po rekapitulaci stanovisek žalobce a žalovaného ze správního řízení uvedl, že zákonodárce dal správnímu orgánu možnost, nikoli povinnost příslušné oprávnění odejmout. Aplikované ustanovení § 10 odst. 3 zákona o dočasné ochraně cizinců ponechává prostor pro diskreci. Žalobce ve správním řízení poukazoval na válečný stav na Ukrajině, mobilizační povinnost mužů od 18 do 60 let, riziko trestního stíhání za nenastoupení do služby, jeho integraci v ČR, odjezd dcery na studia po nabytí zletilosti či skutečnost, že žalobce nemá reálnou alternativu legálního pobytu v ČR. Tyto argumenty žalovaný nevyvrátil přezkoumatelným způsobem, když neprovedl náležité vážení zájmů. Žalobce

odkázal na rozhodnutí Rady EU 2022/382 ze dne 4. 3. 2022 a směrnici Rady 2001/55/ES ze dne 20. 7. 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími. Uvedl, že sledují ochranu vysídlených osob bez ohledu na to, zda by někdo teoreticky mohl být mobilizován. Zásada non-refoulement se vztahuje i na osoby, jimž hrozí postih v důsledku odmítnutí účasti na ozbrojeném konfliktu. Žalobce a jeho dcera, která na Ukrajinu odcestovala, nejsou v identickém postavení. Žalobce je muž v mobilizačním věku.

5. Dle žalobce žalovaný nedoložil, že žalobce je skutečně nositelem konkrétního polského pobytového oprávnění, jehož platnost je automaticky prodloužena. Úvaha o možnosti pobytu v Polsku je tak zcela hypotetická. Dle judikatury Soudního dvora EU nemůže členský stát odmítnout poskytnutí či prodloužení ochrany pouze s odkazem na předchozí žádost nebo status v jiném členském státě, aniž by na základě skutečného podkladu posoudil konkrétní situaci. Žalobce aktivoval čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, když namítal dopady do soukromého a rodinného života. Napadené rozhodnutí je v rozporu se zásadou přiměřenosti. Žalobce má vazby k ČR a popsal, že nemá reálnou možnost získat zde jiný pobytový titul. Žalovaný se s těmito argumenty nevypořádal.
6. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl. Uvedl, že žalobci byla dočasná ochrana udělena nikoli proto, že by sám splňoval podmínky osobního rozsahu dočasné ochrany, nýbrž výlučně z důvodu sloučení rodiny s jeho dcerou podle zákona o dočasné ochraně. V této souvislosti poukázal na to, že žalobce měl polské dlouhodobé vízum a podle údajů v cestovním dokladu se ke dni 24. 2. 2022 nenacházel na území Ukrajiny. Dceři žalobce dočasná ochrana zanikla, odpadl tak důvod, pro který byla dočasná ochrana udělena žalobci. Důvod hodný zřetele pro ponechání dočasné ochrany žalovaný neshledal. Odkázal přitom na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž se vypořádal s tvrzeními žalobce o válečném stavu na Ukrajině, mobilizační povinnosti, délce a míře jeho integrace v ČR, odjezdu dcery za studiem a tvrzené neexistenci legální pobytové alternativy. Dle žalovaného pobývá žalobce na území ČR teprve krátce, a to od udělení dočasné ochrany dne 10. 4. 2024. Žalobce si rovněž požádal o dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu, o čemž dosud nebylo rozhodnuto. Žalobce jako osoba podléhající na Ukrajině branné povinnosti nemůže bez dalšího úspěšně argumentovat pouze obecnou obavou o život a zdraví. Napadeným rozhodnutím nebylo rozhodnuto o povinnosti žalobce opustit území ČR. Samotné toto rozhodnutí proto podle žalovaného nemůže porušovat zásadu non-refoulement. Žalovaný dodal, že ustanovení § 174a zákona o pobytu cizinců se v řízení o odnětí dočasné ochrany nepoužije a že žalobce neaktivoval čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
7. Napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející soud přezkoumal v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a v mezích uplatněných žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s. s tím, že přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s.
8. Z předloženého správního spisu soud zjistil, že oznámením ze dne 5. 11. 2025 oznámil žalovaný žalobci zahájení řízení ve věci odnětí oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany z důvodu zániku pobytového oprávnění jeho dcery X, na niž byla dočasná ochrana

žalobce navázána. Žalobce s odnětím dočasné ochrany, stejně jako v žalobě, nesouhlasil. Po jeho vyjádření vydal žalovaný dne 2. 12. 2025 žalobou napadené rozhodnutí.

9. Podle ustanovení § 5 odst. 7 zákona Lex Ukrajina se ve věci neudělení nebo odnětí dočasné ochrany se použije zákon o dočasné ochraně cizinců.
10. Podle § 10 odst. 3 zákona o dočasné ochraně cizinců, zanikne-li důvod, pro který bylo uděleno oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny, a nebude-li shledán jiný důvod hodný zřetele pro jeho ponechání, toto oprávnění se odejme.
11. V daném případě je nesporné, že zanikl důvod, pro který byla žalobci udělena dočasná ochrana. Žalobce sám podmínky pro udělení dočasné ochrany nesplňoval, v době ruského útoku na Ukrajinu se nacházel v Polsku. Dočasnou ochranu v ČR získal za účelem sloučení s dcerou, která dočasné ochrany v ČR požívala. Po zániku oprávnění dcery byla základní podmínka ustanovení § 10 odst. 3 zákona o dočasné ochraně cizinců nepochybně naplněna. Zbývalo pak posoudit, zda je dán důvod hodný zřetele pro ponechání dočasné ochrany žalobci, přestože důvod sloučení rodiny již odpadl.
12. Žalobce argumentuje tím, že na Ukrajině je válka, má brannou povinnost a v případě nenastoupení do služby mu hrozí trestní stíhání. Zmiňuje rovněž svou integraci v ČR a rodinnou situaci. Soud k tomu uvádí, že přestože si lze představit propracovanější rozhodnutí žalovaného, lze se s jím představenými závěry ztotožnit. Z hlediska obecné bezpečnostní situace na Ukrajině má žalovaný pravdu v tom, že odjela-li dcera žalobce ze své vůle na Ukrajinu studovat, nelze uzavřít, že žalobce by tam pobývat nemohl. To platí tím spíše při zvážení žalobcem proklamované snahy o rodinné soužití, včetně skutečnosti, že i v ČR byl žalobce pobytově svázan s dcerou. Na rozdíl od dcery je žalobce muž podléhající branné povinnosti, nicméně soud ve shodě s žalovaným nespatřuje ani v této skutečnosti důvod, pro nějž by žalobce měl nadále požívat v ČR dočasnou ochranu, když se již nemá na koho pobytově vázat a sám podmínky pro udělení dočasné ochrany nesplňuje.
13. Azylová správní judikatura konstantně uvádí, že *„branná povinnost je legitimní povinností občana vůči domovskému státu a povinnost služby v armádě při mobilizaci (případně trest za její nesplnění) rozhodně nelze považovat za azylově relevantní.“* K tomu srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2017, č. j. 10 Azs 307/2017-33. Přestože v dané věci nejde o udělení azylu, úvaha o legitimnosti branné povinnosti, která je ostatně ve světě běžná, je zcela platná. Pokud žalovaný uvedl, že smyslem udělování dočasné ochrany není únik před brannou povinností, která tak bez dalšího nezakládá důvod hodný zřetele ve smyslu § 10 odst. 3 zákona o dočasné ochraně cizinců, soud se s jeho náhledem ztotožňuje. Takovým důvodem by mohly být např. rodinné poměry žalobce, který by měl i přes odjezd dcery další vazby na ČR. Jak však vysvětlil žalovaný, žalobcova situace taková není.
14. Odjezdem dcery na Ukrajinu žalobce pozbyl veškeré rodinné vazby v ČR. Jeho tvrzení o integraci je obecné, nadto žalovaný rozhodoval při vědomí toho, že žalobci bylo v ČR uděleno pobytové oprávnění dne 10. 4. 2024, o dlouhodobé integraci proto nemůže být řeč. Žalobní argumentace rodinným životem a nepřiměřeností zásahu do něj je poněkud paradoxní. Důvodem odnětí dočasné ochrany je totiž žalobcem výslovně uváděná skutečnost, že jeho dcera, s níž byl v ČR pobytově sloučen, odjela na Ukrajinu, v důsledku čehož sama pozbyla dočasnou ochranu. Setrvání žalobce v ČR za těchto okolností nemůže znamenat společné soužití s dcerou, neboť dcera již v ČR nežije. O jiných konkrétních soukromých či rodinných vazbách v ČR žalobce nehovořil, ani nevyplývají z dostupných podkladů. Je pravdou, že ČR je vázána Úmluvou o ochraně lidských práv a základních

svobod, jakož i Listinou základních práv EU. Přestože žalovaný avizoval, že žalobce „neaktivoval“ čl. 8 Úmluvy, prakticky přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce posoudil, neboť tato otázka byla imanentně spojena s posouzením důvodů zřetele hodných ve smyslu § 10 odst. 3 zákona o dočasné ochraně cizinců. Tento neurčitý právní pojem s sebou nese nutnost náhledu na soukromý a rodinný život cizince. O nutnosti posuzování přiměřenosti v řízení o odnětí dočasné ochrany přímo podle § 174a zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, pak zákon nehovoří.

15. Argumentaci žalovaného ohledně možnosti žalobce pobývat v Polsku vnímá soud jako pouze podpůrnou. Žalovaný má ve spise žalobcovo polské vízum, ohledně prodlužování pobytových oprávnění v Polsku se pak alespoň odkázal na webové stránky polské veřejné správy. Napříště by však měl do spisů zakládat konkrétní podklad, z něž bude jím uváděná informace přímo seznatelná. Žalovaný však byl v první řadě povinen posoudit, zda žalobce splňuje v ČR podmínky pro to, aby mu zde byla ponechána dočasná ochrana. Ze shora uvedeného bez ohledu na polské pobytové oprávnění plyne, že nesplňuje. Napadeným rozhodnutím nicméně žalobci není uložena povinnost opustit území ČR. Je pak otázkou dalšího vývoje, zda se žalobci podaří získat v ČR jiné pobytové oprávnění, o což žalobce dle informací žalovaného usiluje, či zda se přesune na Ukrajinu nebo do jiného státu mimo ČR. Deklarované obtíže se získáváním pobytových oprávnění v ČR neznamenají, že žalobci musí být ponechána dočasná ochrana. Zásada non-refoulement by v pravém slova smyslu nacházela uplatnění např. v řízení o vyhoštění žalobce či jeho povinnosti opustit území ČR. V řízení, které vedl žalovaný, nachází tento princip svůj odraz právě v hodnocení důvodů hodných zřetele pro ponechání dočasné ochrany. Jejich naplnění však soud ve shodě s žalovaným neshledal.
16. Je třeba si uvědomit, že případ žalobce – ukrajinského muže v „bojeschopném“ věku – nebude ojedinělý, ale naopak poměrně typický. Takovýchto příbuzných, kteří sami nesplňují podmínky pro získání vlastní samostatné dočasné ochrany a kteří se pobytově navázali na své rodinné příslušníky, bude v ČR patrně vícero. Je pak otázkou, zda bylo záměrem zákonodárce těmto ukrajinským mužům v ČR (skrže důvod hodný zřetele) pobytové oprávnění ponechat i přes odjezd jejich rodiny z ČR. Obecné důvody spočívající ve válce a mobilizaci (včetně hrozby sankce za vyhýbání se mobilizaci) budou totiž společné všem těmto ukrajinským mužům v patřičném věku. Soud dospěl k závěru, že úprava důvodů hodných zřetele necílí tímto směrem, který by vedl k paušálnímu přístupu a poměrně citelnému rozšíření institutu dočasné ochrany skrže neurčitý právní pojem, a nikoli skrže výslovnou úpravu, jejíž vzniku nic nebránilo (vznik obdobných situací byl pro zákonodárce předvídatelný). Další specifické okolnosti potom k případu žalobce nepřistoupily. Dle dostupných informací žalobce nemá v ČR žádné silné vazby a žádné rodinné příslušníky.
17. Rozhodnutí Rady EU 2022/382 a směrnice Rady 2001/55/ES chrání rodinné příslušníky v tom smyslu, že směřují k zachování jednoty rodiny. Právě proto byla žalobci dočasná ochrana skrže ustanovení § 51 zákona o dočasné ochraně cizinců udělena. Unijní předpisy však nestanoví povinnost ponechávat cizinci dočasnou ochranu i po odpadnutí rodinné vazby, která jediná byla důvodem udělení dočasné ochrany tomuto cizinci. Žalovaný správně akcentoval, že dočasná ochrana žalobce v ČR by již za popsané situace k zachování jednoty žalobcovy rodiny nevedla, což dostatečně vysvětlil.

[Sem zadejte text.]

18. Soud tedy napadené rozhodnutí považuje za zákonné a přezkoumatelné. Na základě shora uvedené argumentace proto žalobu zamítnul jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Učinil tak bez jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., když účastníci řízení se v tomto směru k výzvě soudu ve stanovené lhůtě nevyjádřili.
19. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly. Soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 28. dubna 2026

Mgr. Zdeněk Macháček
samosoudce